

ਅਪੀਲੀ ਅਪਰਾਧੀ
 ਐਮਆਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਕੋਐਸ ਟਿਵਾਣਾ ਜੇ. ਜੇ.
 ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ
 ਬਨਾਮ
 ਦਾਰਾ, ਦੂਲਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ
 1972 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 599
 14 ਜਨਵਰੀ 1976

ਅਫੀਮ ਐਕਟ (1878 ਦਾ 1) — ਧਾਰਾ 3 — ਅਫੀਮ — ਮੋਰਫਿਨ ਦੀ ਸਮਗਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ — ਕੀ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਫੀਮ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁੱਕੀ ਦਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੁੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਫੀਮ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਸਖਸ ਦੇ ਦੁੱਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਦੁੱਧ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧੂੜ ਜਾਂ ਅਸ਼ੁੱਧੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਅਫੀਮ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ, ਗੰਢ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹਿੱਸੇ ਮੋਰਫਿਨ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਭ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਅਫੀਮ ਅਫੀਮ ਐਕਟ, 1878 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਦਰਜ 'ਅਫੀਮ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਕੋਗੂ ਲੇਟਿਡ ਭੁੱਕੀ ਦੇ ਦੁੱਧ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਜਾਂ ਮਿਸ਼ਰਣ ਵਿੱਚ 0.2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੋਰਫਿਨ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ 'ਅਫੀਮ' ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਮਰੂਪ ਘੋਲ ਦੀ ਐਨਾਲੋਜੀ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਸਰੂਪ ਠੋਸ ਪੁੰਜ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਅਫੀਮ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਐਨਾਲੋਜੀ ਉਸ ਲੇਖ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਮੋ-, ਜੀਨੀਅਸ ਘੋਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੋਰਫਿਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਦੋ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੋਰਫਿਨ ਦੇ ਤੰਬੂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਭਿੰਨ ਹਨ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਪਦਾਰਥ ਅਫੀਮ ਹੈ ਤਾਂ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 4 ਅਤੇ 5)

ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦ ਸਟੇਟ, 1967 ਕਰੰਟ ਲਾਅ ਜਰਨਲ 411 ਓਵਰ ਰਾਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਮਿਤੀ 28 ਮਾਰਚ, 1972 ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਪੀਲ।

ਦੇਵ ਪਾਲ ਪਰਾਸ਼ਰ, ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਮੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ।

ਨਿਰਣਾ

ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ.—(1) ਇਹ 28 ਮਾਰਚ, 1972 ਦੇ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਕ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ,

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(2) 121 ਮਈ, 1970 ਨੂੰ, 'ਸੀਪੀ3 ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਬੀ-ਐਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਚਮਨ ਲਾਈ, ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪਿਆਰੇ ਲਾਈ, ਸ਼੍ਰੀ ਭਟਨਾਗਰ, ਸਹਾਇਕ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ (ਸਿਖਲਾਈ ਅਧੀਨ) ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਗਜ਼ਤ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਬਸਤੀ ਭੱਟੀਆਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ ਨੇੜੇ ਪੁੱਜੀ ਤਾਂ ਉਲਟੇ ਪਾਸਿਓਂ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਾਵਰ ਆਉਂਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ। ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਉਥੋਂ ਖਿਸਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ 'ਤੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਇੱਕ ਪੈਕਟ, ਇੱਕ ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚਮਕਦਾਰ ਕਾਗਜ਼ ਵਿੱਚ ਲਪੇਟਿਆ 1,300 ਗ੍ਰਾਮ ਅਫੀਮ ਸੀ। ਅਫੀਮ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਕੱਢ ਕੇ ਪਾਰਸਲ ਵਿੱਚ ਸੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਅਫੀਮ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਾਰਸਲ ਵਿੱਚ ਸੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਸਲ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਏ ਗਏ ਸਨ, - ਵਿਡੀਓ ਮੀਮੋ ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ PA ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.3, ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਚਮਨ ਲਾਈ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1 ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪਿਆਰੇ ਲਾਈ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਇੱਕ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਥਿਤ ਅਫੀਮ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਸਦਾ ਖਰਚਾ. ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਮੂਨੇ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ। ਇਸ ਨਮੂਨੇ ਬਾਰੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ 12% ਮੋਰਫਿਨ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਜੋ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪੰਜਾਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 3 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮੋਰਫਿਨ ਹੋਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਡਾ. ਐਸ.ਕੇ. ਭਟਨਾਗਰ, ਸਹਾਇਕ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ, ਪੰਜਾਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਡਾ: ਹਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਹਾਇਕ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ। ਕੇਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਟਰਾਇਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਚਮਨ ਲਾਈ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1, ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪਿਆਰੇ ਲਾਈ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਅਤੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.3 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਅਫੀਮ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ, ਪਰ ਮੋਰਫਿਨ ਸਮੱਗਰੀ ਬਾਰੇ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ ਸਤਨਾਮ < ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (1) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(3) ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ' € 1 ਦਾ 3 ਨਜ਼ਰੀਆ

(1) 1967 ਵਰਤਮਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਜਰਨਲ 411.

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦਾਰਾ, ਦੁਲਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ (ਐੱਮ. ਆਰ. ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ.)

ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਰਸਾਇਣਕ ਪਰੀਖਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸਮਰੂਪ ਘੋਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਪਦਾਰਥ ਬਾਰੇ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਹ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਇਕਸਾਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਏ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

(4) ਇਹ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਫੀਮ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁੱਕੀ ਦਾ ਜਮ੍ਹਾ ਦੁੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਅਫੀਮ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਸਖਸ ਦੇ ਦੁੱਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਦੁੱਧ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧੂੜ ਜਾਂ ਅਸ਼ੁੱਧੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਅਫੀਮ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ, ਗੱਠ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹਿੱਸੇ ਮੋਰਫਿਨ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਭ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਅਫੀਮ ਅਫੀਮ ਐਕਟ, 1878 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਦਰਜ 'ਅਫੀਮ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ: ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, 'ਅਫੀਮ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ-

(5) "3. ਵਿਆਖਿਆ-ਧਾਰਾ - ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇ ਜਾਂ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾ ਹੋਵੇ, -

(1) ਭੁੱਕੀ ਦੇ ਕੈਪਸੂਲ (ਪੈਪੇਵਰ ਸੋਮਨੀਫੋਰਮ) ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਲੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਜਾਂ ਕੱਟੇ ਹੋਏ, ਕੁਚਲ ਕੇ ਜਾਂ ਪਾਊਡਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ, ਅਤੇ ਕੀ ਇਸ ਤੋਂ ਜੂਸ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, (ii) ਅਜਿਹੇ ਕੈਪਸੂਲਾਂ ਦਾ ਸਵੈਚਲਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਜੂਸ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਹੋਰਾਫੇਰੀ - ਜੋ ਪੈਕਿੰਗ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ; ਅਤੇ

(111) ਅਫੀਮ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮਿਸ਼ਰਣ, ਨਿਰਪੱਖ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਤਿਆਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 0.2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੋਰਫਿਨ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਖਤਰਨਾਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2" ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਵਾਈ, 1930।"

ਜੇਕਰ ਪਕਾਏ ਹੋਏ ਭੁੱਕੀ ਵਾਲੇ ਦੁੱਧ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਜਾਂ ਮਿਸ਼ਰਣ ਵਿੱਚ 0.2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਮੋਰਫਿਨ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ 'ਅਫੀਮ' ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(5) ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, (2) ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.

(2) 1962 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 280, 25 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
1962

ਉਦੋਂ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸੀ)। ਪਰ ਇਹ ਮਿਲਾਵਟੀ ਦੁੱਧ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜੋ ਇਕ ਸਮਾਨ ਹੱਲ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ ਕੇਸ (*ਪ੍ਰਿਤਰਨ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਦ ਸਟੇਟ*) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਰ.ਪੀ. ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. (3) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਮਿਲਾਵਟੀ ਦੁੱਧ ਨਾਲ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ *ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ *ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਸਰੂਪ ਠੋਸ ਪੁੰਜ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਅਫੀਮ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਮਾਨਤਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਲੇਖ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਘੋਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੋਰਫਾਈਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। *ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ, ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ! ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

(6) ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਅਫੀਮ ਬਰਾਮਦ ਹੋਣ ਦੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਤਿੰਨ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਾਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਭਟਨਾਗਰ ਸਹਾਇਕ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਜੋ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਗਸ਼ਤ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ, ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੁਖਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਭਟਨਾਗਰ, ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਅਧੀਨ ਸਨ, ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਬਣਨਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ (ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਚਮਨ ਲਾਈ ਅਤੇ ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ) ਜਵਾਬਦੇਹ 'ਤੇ ਝੂਠੀ ਅਫੀਮ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕੇ।

(7) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਫੀਮ ਐਕਟ, 1878 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ 1970 ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1972 ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਨਹੀਂ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਇਸ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹਨਾਂ ਅਜੀਬ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ 1,000 (ਰੁਪਏ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ)। ਇਸ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਕੱਟਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਜੇ.ਵੀ. ਕੇ.ਐਸ

(3) 1965 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 679 ਨੇ ਦਸੰਬਰ 1965 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ